

Gorenjec

V lepše čase!

Zadnja leta smo kar naprej slišali tariantje prešnjih režimovcev, da ni pri nas prav nič slabše, kot drugod po svetu, ampak da je celo mnogo bolje, kar da je seveda ne mala zasluga takratnega režima. Ta slavospev se je vršil že kar naprej, ko so drugod krizo že do malega preboleli in se začel nagel gospodarski dvig. S tem so ti režimovci našo javnost samo slepili in naravnost umetno držali v takem razpoloženju, da si niti sama ni mogla prav nič pomagati.

Sedaj so ti časi minili in sedaj javnost lahko marsikaj ne samo pove, ampak tudi dela.

Poglejmo samo razgibanost na naših vaseh! Kakor hitro je padel JNS režim, že so zasijali obrazi vsem vaščanom in takoj so zavihali rokave. Ko je preje vladalo na vasi samo mrtvilo, so se kar spontano začele najrazličnejše prireditve in se je vse vaško življenje prerdilo. Razgibanost in sprostitev duha je bilo tisto, kar je spodrinilo prejšnjo res mračno dobo in to je že velik napredok. Kdo pa more delati, če za delo nima veselja, če se mu je to veselje prav na umeten način odvzelo? Ljudje so se v tisti mračni dobi prav dobro zavedeli, da ta doba ni šla samo za zasužnjenjem v političnem, ampak preko politike tudi v gospodarskem in kulturnem smislu. Le za koga naj bi potem človek delal, če ve, da je preje ali sleje obsojen na gospodarsko in na kulturno smrt? Tako pa so raje stiskali roke za boj, mesto da bi gradili pozitivne vrednote, ki so jim bile zabranjene in celo v gospodarstvu je nastal velik zastoj.

Danes pa je na vasi razgibanost. Najrazličnejša društva imajo zelo pestre prireditve in ljudje zanje kar vro, da si sproste svoj duh in dà poživljeni primerno ne samo za navadno društveno, ampak tudi gospodarsko delo. In prav v gospodarstvu smo bili dovolj teperni in prav tukaj je bila kritika poleg političnih vprašanj kar najstrožje zabranjena in se tudi te ljudi najbolj preganjajo. In danes? Povsed se zbirajo najresnejši možje in iščejo ukrepov, ki bi bili tudi za pozivitev gospodarstva čim bolj učinkoviti. Zaupanje v vlado in njeno

Otvoritev III. obrtne razstave v Kranju

Pokrovitelj ban g. dr. Marko Natlačen

Razstavljalci: obrtniki, „Rejci malih živali“, OUZD in trgovci.

Pokrovitelj III. obrtne razstave v Kranju g. dr. M. Natlačen

Ko so predlanskem požrtvovalni in agilni kranjski obrtniki s pomočjo svojih tovarišev iz okolice priredili prvo dobro uspelo obrtno razstavo, ki se je smatrala tedaj kot več ali manj tvegan in drzen poizkus v dobi najhujše go-

poštenost je privedlo že tako daleč, da že sedaj začno zopet ljudje vlagati v hranilnice in je začo obtok denarja prav gotovo povečan. Saj to bolj čutimo, kot pa je sedaj mogoče to še s števkami podpreti. In to poživljenje v delnarem gospodarstvu narašča iz dneva v dan in nobena po JNSarjih in drugih razvajalnih elementih v javnost vrženja alarmantna vest tega ne more preprečiti. Saj so nam znani slučaji iz naših vasi, ki so takoj ob takih vestih kmetje in tudi delavci sami stisnili pesti v bojnem razpoloženju proti hujškačem in pripravljeni na najhujši boj, da se tuvde demokracija.

Pa poglejmo tudi naše gospodarske ustanove! Dovolj smo v stikih s pridobitnimi sloji najširših narodnih plasti in dovolj dobro nam je znano, s kakim elanom in ponovno požrtvovalnostjo so se zopet oklehnili ljudje oih korporacij, ki jih je nasilni režim kar čez noč treščil ob tla, hoteč nad narodom zavladati tudi še po receptu starih valptov. Čim se je spremenil režim, že so ljudje iskali sredstev, s katerimi bi jim bilo zopet na zakonit način mogoče delovati v prostovoljnih ljudskih gospodarskih ustanovah. V tem oziru ni razlike za posamezne vrste gospodarskih ustanov, kajti ljudstvo samo si jih želi enako prosvetnim društvom čim preje poživiti. Taka razgibanost in veselje do dela je pač temelj napredka tudi v gospodarstvu in v utišenju krize. Zaupanje, ki ga kaže narod do vlade, veselje do dela ter razmah na vasi na eni strani in na drugi delavnost vlade, ki se je že v tako kratkem času znala združiti z narodom, bo prav gotovo privedlo tudi našo državo v stanje, da ne bomo takoj zaostajali za drugimi državami v vseh ozirih, ampak napredovati tudi gospodarsko.

Da se je razgibanost povečala, nam pričajo tudi prireditve, ki so strogo gospodarskega značaja in prav te dni bomo priča celo v Kranju samein, ko se bo na takoj prireditvi zbral narod iz cele Gorenjske in tudi iz drugih krajev ravno v interesu gospodarstva.

Bog daj samo, da bi se začeto delo lepo nadaljevalo in obrodilo čim boljše sadove!

spodarske stagnacije in denarne krize, se najbrže sami niso zavedali, da polagajo temelj trajni gospodarski instituciji, ki danes globokò posega v delavnost in ustvarjanje obrtnega stanu, ima pa tudi ugoden vpliv na vso gospodarsko javnost. Prva kranjska razstava je ne samo rodila lepe uspehe, ampak povzročila gibanje in zanimanje vsega obrtništva dravske bašavine za slične prireditve in tako so se že lani, še bolj pa letos pojavile številne obrtne razstave tudi drugod po bašvini, n. pr. v Ljubljani, Celju, Kamniku, Št. Vidu, Radovljici itd. Z obrtnimi razstavami je slovensko obrtništvo splošno dobilo novo pogonsko silo in sodobno propagandno sredstvo na področju svojega proizvajanja. Zato pa imajo te razstave neizpodbitno v moralnem kot materijelnem oziru pozitiven vpliv ne samo na obrtništvo, ampak tudi na skupno javnost, ki je s simpatijami in zanimanjem spremljala vsako takoj prireditve naših obrtnikov. Obrtne razstave kot mogočen izraz odločne volje obrtnikov po napredku in uspevanju so danes najboljše merilo za presojo znanja in sposobnosti domačega obrtništva.

S temi mislimi spravljam danes vse obsežne in velikopotezne priprave za skorajšnjo tretjo kranjsko obrtno razstavo, ki bo pod visokim pokroviteljstvom bana dr. Marka Natlačena, česar velik smisel in

prizadevanje za podpiranje vseh gospodarskih akcij poznamo še iz dobe njegovega intenzivnega delovanja v bivši oblastni skupščini, slovesno otvorena v nedeljo dne 29. septembra ob 11. uri dopoldne v Majdičevim mlinu in bo odprta do 7. oktobra.

Z dejstvom, da je g. ban dr. Natlačen naklonil tretji kranjski obrtni razstavi svoje pokroviteljstvo ter s tem pokazal veliko razumevanje za težnje obrtnega stanu, si je pridobil simpatije vsega obrtništva brez razlike, zato moramo storiti vse, da bo prihod g. bana v Kranj prava manifestacija zvestobe in udanosti ter spotan izraz ljubezni do najvišjega predstavnika in zaupnika kr. vlade v Sloveniji. Kakor smo mnozeti v pokroviteljstvu g. bana, ki je radi svoje visoke funkcije vsestransko zaposlen drugje, doprinos ljubezni in žrtevi, da tudi naši skromni obrtni prireditvi posveča vsó svojo pozornost, ter bo gotovo pripravljen radevole tolmačiti pot ne le kranjskega obrtništva na vseh pristojnih mestih, tako smo prepričani, da bo tudi obrtništvo znalo certyfikati razumevanje g. bana za obrtnika in njegova vprašanja ter bo sprejelo svojega pokrovitelja s toplo ljubezijo in globoko hvaležnostjo.

Tretja kranjska obrtna razstava, ki pomenja v razvoju te vsakoletnje gospodarske institucije velik korak naprej, bo letos znatno povečana tako po svetu obsegu, saj bo zasedeno tudi skoro vse prilicie, veseljni prostor pa se bo nahajal zunaj mlinu, kot po številu razstavljalcev. Obenem pa moramo tudi povdariti, da bo letosna razstava mnogo bolj pestra kot druga leta, saj bodo poleg vseh ostalih strok obrtnikov razstavljalci tudi „Rejci malih živali“, ki bo prikazal s svojim statističnim in higijenskim oddelkom delovanje kranjske ekspositure ter zdravstveni kraj, ki materijelni položaj delavstva. Razstave se pa udeleži tudi trgovina, tako da se prvočna stroga obrtna razstava počasi razvija v splošno gospodarsko.

Pomen obrtnih razstav: blagostanje in kultura

Zadnja leta so prišle obrtne razstave nekako „v modo“. Vsled tega nastane vprašanje, če so krajne obrtne razstave sploh potrebne, ali nima kdo od njih koristi in kakšne so te?

Proučimo najprej stališče obrtnika. Že sama odločitev razstavljalci je znak poguma. Kajti razstaviti je toliko kot javno nastopiti. Odločitev sama pa še ni niti pravi začetek, ker potem se mora razstavljalci odločiti kaj bo razstavil, da bo pokazal kaj posebnega izvirnega. Zato je pa potrebna inteligenca, ki je s študijem pridobljena ali pa priorejena. Ker imajo naši obrtniki malo priložnosti za sistematično izobraževanje po šolah, so za to navezani samo na svojo prirojen in s svojo pridnostjo izoblikovano inteligenco. Ko so se torej naši obrtniki razstavljalci odločili razstaviti in kaj bodo razstavili, potem pride pa izdelava za razstavo namenjenih predmetov. Izdelani izdelki so nekakva javna izprica, v katerih manjkajo še redi. Razstavljeni predmeti pa reduje javnost, ki ji pravimo „kritika“. In te se pa vsakdo najbolj boji; zato pa razstavi vse svoje umsko in ročno znanje, v izdelek, ki ga je izbral za razstavo.

Ko je izdelek dovršen in postavljen v razstavo, postane predmet, ki ga gledalci — to je javnost — vsak po svoje kritično ogledujejo. Seveda je kritika izrečena od nestrokovnjaka in onega, ki nima smisla za lepoto, drugačno, kar pa od strokovnjaka. Zato je tudi za gledalca predpogoj zopet gotova mera inteligence, da more prav presoditi strokovno izdelavo in sploh dovršenost razstavljenega predmeta.

Ker je zdrava ljudska kritika — ki se je ni mogoče naučiti ampak je tudi prirojena, najobjektivnejše izprica razstavljalcem, je razumljivo, da sta tudi najbolj vpoštevana. Ta se pa izraža na razne načine, javno v časopisih ali pa od ust do ust. Javnost pa kolikor sama nima sposobnosti kritično presojati predmetov se ravni po onih, ki so za to sposobni.

Iz navedenega je razvidno, da razstave na eni strani vplivajo na obrtnike-razstavljalce, ker jih navajajo, da pokažejo javno-

List za gospodarstvo, socialno politiko in prosveto

darsko, za kar je treba pritegniti le še nekatere druge stanove.

Med obrtniki samimi bo najbolj zastopana mizarska stroka in bomo enako kot druga leta občudovali elegantno in moderno izdelano pohištvo. Zaostajale pa ne bodo prav nič tudi ostale stroke obrtnih izdelkov.

„Rejci malih živali“ hočejo s svojim novoustanovljenim društvom buditi veselje za gojitev perutnine, koz, ovac in malih živali sploh, obetač pokazati nekaj zanimivih eksemplarjev.

Nova bo tudi razstava OUZD iz Ljubljane. S svojimi zbranimi statističnimi podatki bo OUZD prikazal yes razvoj socijalnega zavarovanja, zdravstvene naprave, ki jih poseduje urad za bolne delavce, na posebnih grafikonih pa bodo točno orisani vsi prejemki in izdatki urada. Poseben odelek bo namenjen zavarovanju, ki se nanaša na ekpozituro v Kranju. Vsak obiskovalec bo imel točen pregled o poslovanju ekpoziture, tako glede bolniških podpor, delavskih mezd, prejemkov in izdačkov urada.

Sprito vsega navedenega ni čudno, če že danes vlada med vsemi sloji naravnost ogromno zanimanje in napeto pričakovanje, kaj bo tretja obrtna razstava pokazala. Nikdar se niso bile priprave tolikšne kot letos, poskrbljeno bo tudi za prigrizek in razvedriло, saj je pred mlinom pripravljen obsežen veseljni prostor.

Zato je z vso gotovostjo pričakovati, da bo tretja kranjska obrtna razstava, ki bo pravčati mali „velesejem“, še bolj obiskana kot druga leta, istotako njen uspeh še večji, saj bo dovolj paše za oči za vsakega tudi razvajenega obiskovalca. Pa tudi trgovski uspeh ne bo izostal.

Mi želimo le veliko uspeha, številjen obisk in lep potek cele prireditve, da bi mestu Kranju, ki bo te dni v čast obisku g. bana in prireditvi brez dvoma ves v zastavah, v čast in ponos.

Pomen obrtnih razstav: blagostanje in kultura

sti svoja najboljša dela; obrtniki, ki ne razstavljajo, pa se na razstavljenih izdelkih učijo, če so razstavljalci večji mojstri od njih; nasprotno pa morajo razstavljalci, če so gledalci popolnejši v stroki, sprejeti nauke, kakšni najboli dobri izdelki.

Za razstavljalce pa ima ugodna kritika največji pomen potem, če svoje izdelke prodajo in da prejmejo nova naročila.

Na ta način je razumljivo, da napreduje ne samo gospodarstvo, ampak tudi potom razstav celokupna naša materijalna kultura. Na čim višji stopnji je ta in čim bolj je javnost obrtnikov in odjemalcev kritična, tem bolj morajo biti izdelki popolni. Na ta način pa se tudi naši obrtniki vedno lažje lahko bore ne samo med seboj doma, ampak večja podjetja tudi s tovariši v drugih državah ali delih domače države. Kritika izdelkov in nauk te kritike vseh onih pravih poznavalcev izdelkov pa dviga ne samo domačega obrtnika, ampak potom njega tudi celokupno narodno gospodarstvo. V znaku pravé strokovnjaške kritike in v smislu napredka narodnega gospodarstva pa je povdaren tudi pomen razstav, pa čeprav imajo te morda le lokalni značaj ali značaj posameznih okrožij. Prav radi tega je pozdravljati in ne prezirati tudi lokalne razstave, kajti te so obenem šole za prireditve večjega obsega. Kranj

Nekaj zanimivosti iz obrtne razstave

Na prihodnji obrtni razstavi bo marsikaj zanimivega, kar je vredno še prav posebej povdariti. To je toliko bolj zanimivo, da vsakdo uvidi, kako se razstava izpopolnjuje.

RAZSTAVA OUZD

Kranj je industrijski kraj in se bo z delavsko okolico prav gotovo zelo zanimal za razstavo OUZD. Na tej razstavi se bo nam mogoče informirati, kaj nam je treba vedeti, če gremo po svetu radi zaposlitve, radi bolniškega zavarovanja in drugih v delokrog okrožja. Urada spadajočih zadev v prid delavstva.

RAZSTAVA LIKERJEV

Če bo na razstavi prišlo morda le do posebnih katastrof, bo temu odpomogel posebni kurir z „Jelenovo“ delikateso. Ta bo imel na razpolago tudi primerne instrumente, s katerimi mu bo mogoče vsem rešiti bridkosti tega sveta.

NASIM „KISELCAM“

Če smo vesele narave, se nam včasih le prijeti, da se kislo držimo. Ob času razstave to pač ni umestno, kajti v tem času nas bodo mogli na prav učinkovit način spraviti v dobro voljo naši sladščičarji s tem, da nas bodo s svojimi slaćicami posladički in nas spremnili v zadovoljne Kranjce. Korajže tedaj ne kaže izgubiti.

VINSKI SEJEM

Kakor smo zvedeli so prispevali že v kleti izbrane žlahtnine, burgundec, mozler, veltinec, rizling in razne druge vrste vin od raznih domačih in priznanih vinogradnikov. To bo pač dignilo vso razstavo, ker so sami izborni predki iz najboljši goric in domačih vinogradnikov. Vsi udeleženci bodo pa s posebnimi poiskušnjami še posebej iznenadeni.

ZABAVIŠČE

Ker se v Kranju pač ne bodo nikdar trajno mogli obnesti nekaki varieteti in temu podobna podjetja, bo na razstavi raje preskrbljeno za zabavo tako, da bodo raznici čarodeji pokazali svojo umetnost in navzoče upeljevali seve-

da po svoje v lepšo bodočnost. Nekateri pravijo, da se bo prav posebno obnesla ameriška ohet in vsaj mizarji bi bili z njo prav zadovoljni. Bomo videli.

KONCERTNA IN ZABAVENTA GLASBA

Da bo zadovoljstvo čim bolj popolno, bo za ta namen skrbela tudi posebna muzika. Ta ne bo izvajala samo koncertnih in zabavnih točk, ampak bo prav gotovo skrbela tudi za to, da bodo zadovoljni ne sami naši čevljari, ampak predvsem naši fantje, ki bodo itak sami preganjali sebi in drugim skrbi s svojo „žago“ v knirčeljnem. Prav mnogim bo na ta način zginil revmatizem vsaj iz peta in prav mnogi bodo že radi tega postali namesto zamišljencev prav živahni ljudje.

ALI HOČETE SE VEČ?

Menda pač ne! Saj je za vse kar najbolje preskrbljeno in vsi bomo lahko prišli na svoj račun. Da bi pa samo obetali, je bolje, da ne, ker bo potem presenečenje pač večje. Pa na svidenje!

Razstavni odbor.

ZASTAVE VEN! V n-teljo pride k slovesni otvoritvi III. obrtne razstave naš ban g. dr. Marko Natlačen službeno v Kranj. Radi tega dejstva in radi razstave same je pričakovati, da bo ta dan ves Kranj okrašen z zastavami.

Vesel pojav za zakonitost in ugled države

Veliko pozornost zbudila je na Gorenjskem okrožnica ministra dr. Korošca upravnim uradnikom, s katero jih opozarja, da morajo biti strogo nestrankarski. Ta okrožnica ne primaši sicer prav nič novega, ampak le opozarja upravne uradnike na staro zakonsko določbo čl. 118 zak. o notr. upravi, ki je bil v celem obsegu v polni veljavni tudi za časa vladanja slavnega JNS režima. Ta člen jasno določa, da ne sme biti upravni uradnik član kakih političnih strank, še manj, da bi smel v njej udejstvovati in še veliko manj, da bi smel za stranko delati v svoji službeni lastnosti. Sedaj naj se se naši čitatelji samo malo spomnijo, kako je bilo pri nas v pravkar preteklem času. „Slovenec“ to stanje v številki od 25. t. m. dobesedno takole opisuje: „Prenomni uradniki so se iz strahu za svojo službo uklonili diktatu vsemogočne stranke, nekateri so pa šli še dalje: postali so brez ozira na zakon strankarski priganjači najnižje sorte, izrabljajoči svoj vpliv in položaj državnega uradnika v čisto-partijske in osebne namene. Ta zločesta JNS politika je poleg vsega drugega zla prinesla dvojno, posebno vidno škodo: Na eni strani je uradništvo postalo pri ljudstvu zasovereno, občutno pa je trpel tudi avtoritet zakonov in države. Na drugi strani nam je pa ustvarila tip državnega uradnika, ki je vsega pomilovanja vreden: Moža, ki je moral delati ne-prestano proti svoji vesti in svojemu boljšemu preprincanju, ki se je moral hliniti in klečepaziti pred strankarskimi bonci, kriviti hrbot pred političnimi veličinami, ako je hotel rešiti svoj položaj, čeprav je vse to početje v svojem srcu mrzil in ga zaničeval“. Tudi na Gorenjskem ljudstvo še dolgo ne bo pozabilo postopanja nekaterih uradnikov v času vladanja slavnega JNS režima. Zato bomo javnost opozarjali na marsikatere čine, ki so jih izvršili in ki se jih ne more in ne sme poza-

biti. Pod pritiskom razmer so bili tudi v Kranju in drugod na Gorenjskem zelo številni uradniki člani JNS stranke. Mnogi med njimi, zlasti večina šefov uradov pa so bili celo navdušeni JNS pristaši z vsemi posebnimi lastnostmi tega režima in so nekateri izmed njih tudi še danes in so celo taki, ki jim kar ni prav, da je ta režim prenehal in da se vlada resno trudi vse zle navade tega režima ukiniti ter da zahteva, popolno depolitizacijo uradništva. Mi nimamo seveda ničesar proti onemu uradniku, ki je še danes navdušen član JNS, ker smo resnično svobodoljubni. Vendar pa ne bomo nikoli več trpeli, da bi kak JNS uradnik uplival na katerikoli način, bodisi na narod, bodisi na svoje podrejene uradnike, v katerem smislu ima voliti, kar se je zlasti ob zadnjih občinskih volitvah v tolki meri zgodilo. Nam je prav, ako se tudi uradnik udeležuje komunalne politike, vendar ne bomo nikoli več trpeli, da bi se izbira uradnikov, ki naj pridejo v občinske odbore, vršila tako, kar se je zadnjič zgodilo proti izrecni volji večine uradništva in ko se je iz list, ki so bile uradnikom določene, nekatere kandidate samo na zahtevo Führerjev izločilo ter na njih mestu postavilo za kandidate uradnike, kot predstavnike celo takih društev, ki bi morala biti po svojih statutih nadstrankarska, a so jih zlorabljali v strankarske svrhe. Tudi za gorenjske razmere smo mnenja, da bi ljudstvo želelo imeti uradništvo, ki bi mu ne bilo politično nasprotno, ali če je, da ne bi nanj izvajalo pritiska ali vplivanja, kot tudi drugi uradniki niso priganjali poštenih pristašev JNS. Smatramo pa, da je tudi v interesu uradništva samega, da se čimprej depolitizira, da se postavi nad stranek in da si čimprej tako zoper pridobi oni ugled, ki je tako potreben uradniškemu stanu samemu, kakor tudi za dobrobit države.

Novo letno kopališče

V zadnji številki našega lista smo že poročali, da je banska uprava zoper odgovila licitacijo gradbenih del za novo letno kopališče, ki ga hoče kranjska JNS občinska večina zgraditi v tako grandioznom obsegu, menda v spomin, da bodo pozni rodomi pomnili, kdaj je vladala v Kranju slavna JNS.

Kakor se naši čitatelji gotovo še spominjajo, je še prejšnji občinski zastop sklenil, da se zgradi letno kopališče, ki pa ne sme veljati v celoti z vsemi napravami vred več kot 700.000 Din. Ta sklep je v veljavni še danes in ga ni še nihče spremenil, tudi ne JNS večina kranjskega občinskega zastopa. Zato ni ne JNS stranka v Kranju, ne njena večina občinskega zastopa opravljena izdati iz občinskih dohodkov niti pare več preko dovoljenega zneska. Je sicer že vsota 700.000.- Din ogromen izdelek za letno kopališče v kraju, kjer imamo komaj nekaj nad 20 kopalnih dni v letu in za občinsko napravo, od katere se že v naprej ve, da ne bo donašala občini prav nikakih direktnih, pa tudi preveč indirektnih dohodkov, ampak ravno nasprotno, da bo njen vsakokratni proračun obremenila za veliko vsoto. Občina pa ima mnogo nujnejših potreb, ki so zanje življenskega pomena, tako predvsem razširjenje vodovoda, graditev novega ljudskošolskega poslopja, prestavitev pokopališča i. t. d. V očigled tem najnejšim potrebam je bila že vsota 700.000.- Din, ki se jo je za novo kopališče vstorilalo, tako velika, da bi se moral z njo napraviti v mestu s 4.000 prebivalci več kot dovolj uporabno letno kopališče. Od te velike vsote bi se moglo še mnogo prihraniti, ake ne bi JNS večina zavrgla darila 6.000 m² sveta na Klancu, ali drugod ceneje kupila zemljišče, ki bi bilo bolj prikladno za kopališče, kot pa v jami na Suhadolnikovem svetu. Je sicer razumljivo, da so gospodje JNS darilo zavrnili, ker jim je bilo to skrajno neprijetno ter forisirali zgradbo na drugem zelo dragem mestu, za katerega odkritje pripisujejo sebi neminaljivih zaslug. Nato so šli na delo. Brez vsakega sklepa, brez vsakega oblastnega dovoljenja, brez javne licitacije so oddali napravo načrtov neki ljubljanski stavbeni tvrdki z naročilom, naj izvrši projekte grandiozne kopališče, ki bo največje svoje vrste v celo državi, v katerem bo prostora za nekaj tisoč kopalcev, z veliko restavracijo, z največjo kuhinjo v Kranju itd., skratka naročili so kopališče, ki bi stalo po računu strelkovjakov najmanj 5 milijone dinarjev. Ne proti kopališču, ki bi veljalo 700.000.- Din, ampak proti kopališču, pri katerem so se že prva dela oddala proti vsem zakonskim predpisom, proti kopališču, ki bi bilo faktično 3 milijone dinarjev, ali pa še več, so se davkoplăčevalci pritožili in tudi dosegli popolen uspeh. JNS večina je začela lansko leto, ne da bi imela kako oblastno dovoljenje, z izkopom jame v lastni režiji, ki jo je stala 95.000.- Din. Pri tem je zaposlovala ljudi zlasti iz Senčurja v času, ko so se vršila tamkaj občinske volitve. Pritožniki so že lansko leto dosegli od banske uprave, da je poslala na lice mesta svojega uradnika, ki je ugotovil, da je bila pritožba popolnoma upravičena, vsled česar je banska uprava vsako nadaljnjo delo ustavila in naročila občini, naj se drži pri svojih delih strogo svojih sklepov. Ta revizija pa je tudi ugotovila, da bi projekt, ki ga je občina napravila, v resnici ve-

ljal toliko, kakor so trdili pritožniki, kajti ing. Menciger je ugotovil, da bi samo gradbena dela in naprave, katere je hotela občina lansko leto oddati, veljale 1 milijon 650 tisoč dinarjev. Ker pa so izdatki za zemljišče, iz kop, prenos i. t. d. značali že okoli 350.000.- Din, bi samo dela, ki bi se oddala lansko leto, veljala skupno več 2 milijona. Iz lansko leta predloženega projekta pa je izhajalo, da občina precejšen del takih gradbenih del, ki bi jih morala preje izvršiti, predno bi bilo kopališče uporabljivo, sploh ni razpisala, ampak bi jih šele pozneje, tako, da bi končna svota izdatkov še presegla najvišje proračune. Po uspehu pritožnikov, ki so obvarovali davkoplăčevalce milionske škode, nismo o kopališču v javnosti celo leto ničesar več slišali. Zato so meščani že začeli ugibati, v kake svrhe bi se izkopana jama najbolje uporabila in so stavili različne zelo zanimive pa tudi satirične predloge, drugi pa so šteli v teh dveh letih, odkar gradimo kopališče, koliko je bilo kopalnih dni ter jih našeli lansko leto 17, letos pa 21 in so po tem primerjali in preračunavali rentabiliteto podjetja, ki bi veljalo občino do 3 milijone dinarjev.

Kakor pa se je izkazalo sedaj ni JNS večina spala, ampak je bila pridno na delu in je tušči ni uplašil zgled Kamnika, ki je dal pobudo za naše kopališče. V Kamniku so kopališče, ki je veljalo 800.000.- Din, letos povečani opustili in zgradili novo za res prijetno in udobno kopališče, ki jih je veljalo samo 80.000.- Din. Priporočamo gospodom od JNS, naj si ogledajo kamniški zgled.

Pred nekaj tedni so bili kranjski davkoplăčevalci iznenadeni, ko so naenkrat čitali, da se vrši licitacija za oddajo gradbenih del. Že pri površnem vpogledu načrtov se je videlo, da kranjska JNS večina še vedno vstreja v bistvu pri prvotnih, le, da hoče sedaj svoj načrt postopoma izvršiti. Pri tem se za sklep, ki dovoljuje izdatke največ do 700.000.- Din, prav ni ne zmeni, ampak, kakor je videti, stoji na stališču, da oni stotisoči, ki so se že dosegaj izdali, prav nič ne pridejo v poštev, četudi znašajo že nad 350.000.- Din. Prvotne načrte je v letosnjem letu dala občina potjetniku, oziroma podjetnikoma v popravilo, kakor popreje, kar pa gotovo ni bilo zastonj. Facit je bistvu star projekt, ki je za nekaj zmanjšan, vendar tako, da seda v prvotni obliki izvršit od tako popravljenega načrta je razpisala občina približno za en milijon dinarjev del. Za slučaj, da bi se same to izvršilo, kar se sedaj oddaja, bi novo kopališče že veljalo okoli podrugega milijona dinarjev, torej samo za nekaj več, kakor še enkrat dovoljeno svoto, če tudi bi bil s tem le en del projekta izvršen. Tudi proti temu načinu izvršitve so se davkoplăčevalci upravičeno uprli in — banska uprava je licitacijo sistiral. Pričakujemo, da bo banska uprava zadevo točno preiskala in enkrat za vselej poučila JNS večino kranjske občine, da se sme z javnim imetjem gospodariti zgoraj v okviru pravomočnih sklepov, da pa ni nikakor kranjska JNS večina upravičena, da sme napraviti nekaj drugega, kakor se je sklenilo. Upamo, da se bo tudi kranjska JNS večina morala naučiti z javnim imetjem varčno gospodariti, kakor predpisujejo številne naredbe ministrstva fi-

Lavtičar Josip:

Junaška doba Slovencev

Zgodovinska povest iz 15. stoletja. Godi se na Gorenjskem ob času turških vpadov.

(Nadaljevanje.)

3. Nedvomljiv dokaz, da so bili Turki v Križah in da so opustošili cerkev, imamo v besedah listine „katero so v preteklih letih oskrnili grozoviti Turki.“ Listina je bila pisana v času, ko je imelo takratno ljudstvo dušmane še v živem spominu, saj so divljali tod okrog „v preteklih letih“ — to je leta 1475. in 1476.

Pripominjam, da je bila stara kriška cerkev ozka in nizka stavba. Sedanjo, 25 metrov dolgo in 12 metrov široko, so sezidali ob času, ko je župnikoval v Križah Ignacij Božič (1809—1824).

Vrnimo se zoper h kriškim beguncem, ki so imeli po svojem povratku iz pregnanstva veliko dela in skrbi, da so si zgradili nova stanovanja. Hudo je bilo, toda z vstrajnostjo so si zacetili rane, ki so jih zadali Turki. Hiše so bile večinoma vse lesene. Dandanes ni menda nobene več. Če bi pa še katera stala iz tistega časa, bi bila izredna starinska zanimivost in vredna, da bi se ohranila tudi poznejšim rodovom.

Oče Grašič je Križanom še vedno županoval, saj niso imeli razumnejšega moža kakor je bil on. Toda usoda edine hčerke ga je silno potrla. Poizvedovali so na vse strani, da bi dobili sled za tistem turškim vozom, ki je ušel v gozdu na Šen-

čurjem in Spodnjim Brnikom vitezu Gašperju in njegovim hlapcem. Na tem vozu so odpeljali Turki Lenco kdo vekam. Pa vsa poizvedovanja so bila brezuspešna. Dva pogumna Gorenjca sta prišla do Bosanskega Broda ob Savi, kjer je stanoval turški paša in kateremu so bajé pripeljali Lenco. Tukaj so jima povedali, da ima paša več gradov in da stanuje zdaj v Sarajevu. Kaj drugega je jima ostalo kakor da sta šla domov in hvalila Boga, da sta prišla živa nazaj! Izginilo je torej upanje, da bi Lenco še kdaj gledala domačo vas, zakaj zelo redki so bili tisti, ki so se iz turške sužnosti vrnili na svoj dom.

Z Grašičem in njegovo ženo Katarino je žalovala vsa kriška župnija, sploh vsi, ki so poznali to spoštovanje rodbino. Tolažili so očeta in mater, toda ta tolažba je bila komaj kapljica utehe za bol nesrečnih staršev. Lepo posestvo ni imelo zdaj nobenega naslednika, nobenega dediča. Komu naj pripada ugledna Grašičeva domačija? Bližnjih sorodnikov ni bilo. Ali naj dobi nekoga bratrance sin, ki se ni nikoli brigal za Grašičeve rodbino. ali naj jo kupi tujec?

Gospod vikar je bolj kakor kdo drugi sočutoval s svojim dobrim prijateljem. Saj mu je bil Grašič vedno naklonjen in stal vselej na strani, kadar je bilo kako nasprotno v župniji. Vikar ga je po tej nesreči obiskal skoro vsaki dan. Žaloval je žnjim ter mu prigoval, naj junaska prenaša hud udarec. Večkrat je pripeljal s seboj tudi Malija z Golnika, da je povedal še on kako pomirjevalno besedo. Trudila sta se posebno na ta način, da bi ne govorila vedno o tem, kar se je

zgodilo, temveč napeljavala pogovor na druge stvari. Saj vemo, da je z žalostjo prav tako kakor s pelinom. Bolj ga že večji bolj postaja grenak. V začetku nista veliko opravila, pozneje pa sta vendar dovedla očeta in mater na treznejši premislek. Ko je vikar uvidel, da sme zoper govoriti o Lenci, je rekel nekega dne:

„Mar mislite, oče župan, da bo Lenca na Turškem manj poštena kakor je bila doma? Poznam njen značaj, poznam njene čednosti, ki so v njem srecu. Stanovitna bo ostala tudi v hudobni družbi in v napeljavanju k pregrehi. Vem, kako jebridko, veliko solz in jih še bo, toda vse solze so biseri v vencu njene nedolžnosti. In — je govoril vikar s poudarkom — „in če bi tudi zgubila devištvlo, bo vendar sprejeta v družbo svetih mučenic. Vsako nedeljo molimo skupno pri službi božji, da bi jej naklonil Bog prav veliko tolažbo in jo morebiti vendar še kdaj pripeljal nazaj v domovino. Saj pri Bogu ni nemogoča nobena reč.“

Vikarjeve besede so bile balzam za razbolene rane. V očeh o

nanc in banske uprave o upravljanju javne imovine in siednjič, kar je najvažnejše, da se bo moralta ta JNS večina ravnat tudi po željih in zahtevah ogromne večine svojih občanov in da je nedopustno in trajno nemogoče, da bi tak manjšina, pa naj si bo tudi JNS, kakor jo ima občinski zastop v Kranju, trajno vladala proti ogromni večini vsega ostalega prebivalstva. Kakor smo že večkrat povdali kranjsko meščanstvo ni proti zgradbi priemernega javnega letnega kopališča, pač pa

proti opisanemu razmetavanju občinskega imetja. Z ozirom na to pa, da je v Kranju tako malo prikladnih letnih dni, zahteva obenem, da se napravi tudi gorko kopališče in sicer resnično ljudsko kopališče, ki ga je mogoče uporabljati celo leto. Predno pa se vse to izvrši, je najnajnejša in neodložljiva potreba razširiti vodovod tako, da bomo imeli v Kranju vsak dan dovolj pitne vode in vode za kuhanje, katere nam sedaj celo v jesenskem času primanjkuje.

nica. Niso se bali maščevanja. Ljudstvo si je dobro zapomnilo vse ovaduhe in jih ne bo nikdar pozabilo.

Sušljanje. Od ust do ust gre glas, da se v naši vasi snuje neko društvo. Mi opozarjam pred vsem starše, da pazijo na svoje otroke, ker ti voditelji predvsem vabijo v to društvo mladino. Prepričani smo, da se bodo tudi fante in dekle odločno postavila v bran. Naj pride glas od te ali one strani, vedite, da to društvo ne bo prineslo zadovoljstva v vas. Voditelji tega društva naj vedo, da je njihova naloga vse bolj častna, kakor pa zavajanje mladine od cerkve.

Dramatičen odsek prostovoljne gasilske čete priredi v nedeljo 29. t. m. v domu vinsko trgatve.

STRAŽIŠČE

Tudi pri nas smo se poštano oddahnili, ko je nenormalno se razvijajoče cvetje JNSarskega režima poparila nekričakovana, a zato tem hujša slana.

O tudi pri nas smo imeli par prav poštenih eksemplarjev te vrste, ki si je znala s klobasicami in četrtrinkami pridobiti za časa volitev marsikščen glas. O, pa niso bile samo klobasicne in četrtrinice! Te so bile samo za omahljive. Kjer pa je bilo treba nastopiti z grožnjami in nasiljem, so se pa tudi mojstersko izkazali.

Kaj bi bilo z nami ubogimi „punktashi“, če bi se ne bila polegla ta sila, saj eden najbolj vnetiv naprednjakov je kar s pušo mahal ob času volitev zalezovat protidržavne elemente. Ko so zapirali uboge delavce in kmety, ki so imeli toliko poguma, da niso hoteli trobiti z njimi v isti rog in so spoštovali zakone, po katerih volijo prostovoljno, tedaj so se jimradji preganjanja od zadovoljstva tresli rejeni trebuščki.

Tega ne moremo zlepa pozabiti.

Kdor pa je prišel pred dvemi leti na volišče in videl tam, kakšni tiči so skupaj, tedaj je vsak lahko vedel, kaj bodo skuhali. Vsak pošten človek si je mislil, da bodo po prejemu grozovitih brk, ki so jih dobili od g. Jevtića, vendar imeli toliko ponosa, da ne bodo več tičali za njim. Pa vse zastonj, naši junaki se niso dali ugnati ne z lepa ne z grda, korajžno so se prijeli za „pušarje“ in hlačali za Jevtićovo „lukamatijo“. In tako so naši „nacionalisti“ utirali pot slavnemu „pofu“.

O mila zemlja slovenska, vsi roji kobilic niso napravili toliko škode kot naši naprednjaki. Ko molimo po litanijah, kuge, lakote, vojske — nam privre prav iz srca še vroč vzduh — in JNSarjev, pofta in poftarjev reši nas o Gospod!

VODICE

Minister dr. Krek med nami. Dne 8. 9. 1935 smo imeli v naši siedi g. ministra dr. M. Kreka. Povabil ga je pripravljalni odbor JZD, da nam razjasni politični položaj zadnji hlet, kar je g. minister v polni meri tudi storil. Izvajanjem g. ministra smo z veliko napetostjo sledili do konca in smo mu iz srca hvaležni, da se nas je spomnil in nas obiskal. Obenem pa smo tudi ponosni, ker smo imeli v svoji siedi prvič člana vlad.

Na sestanek g. ministra dr. Kreka je prišel tudi g. dr. D. Žvokelj iz Kamnika, ki je pri g. ministru interveniral glede potrebe našega kraja in tudi razložil politične intrige s pristaši režima zadnja leta škodovali našim ljudem. G. dr. Žvokelju smo za njegov nastop zelo hvaležni, ker se posameznik zase ne bori rad.

Našo prosvetno društvo je sedaj na novo ozivelj. V nedeljo 15. t. m. je bil občni zbor pod predsedstvom g. župnika. Občni zbor je bil zelo živahen in so se na njem ustanovili razni odseki in krožki, kot: pevski, tamburaški, športni, dekliški in dramatični. Ustanovil se je tudi Eucharistični, ki pa prične delovati, ko dobi potrebna navodila od Prosvetne zveze, ki se meni pripravljajo.

Glavne funkcije so prevzeli nasledni člani in članice: Predsednik: Č. g. župnik Janc, podpredsednik Logar Janez, Vodice, tajnica Mici Blažič, Vodice, blagajnik Trampuš Valentin, Utik in knjižničarka Marija Grmovnik, Vodice.

V četrtek se prično fantovski sestanki, kateri vodiči fantje sami. Na njih se izvoli vsak mesec zapisnikar, ki beleži potek Fantovskega

Tedenške novice

IZ UPRAVE Pozor zamudniki!

Pred dnevi smo pismeno opomnili vse p. n. naročnike „Gorenjca“, ki lista letos še niso plačali. Večina je nato že poravnala naročnino ali jih je še nekaj, ki odlašajo. Te zamudnike opozarjam, da jim bomo list ustavili, če do 15. oktobra t. l. naročnine ne poravnajo.

Japonske cene!
Lasestržnik
dobre kvalitete samo D. 19.-
Komplet brivski aparat z eno klinjo ponikan samo D. 5.-
Kje? Pri Savniku!

POPRAVEK

V zadnji številki smo poročali, da je imenovan za pomočnika bana v Ljubljani g. dr. Stanko Majcen in da je prejšnji pomočnik bana g. dr. Otmar Pirkmajer imenovan v Državni svet. Ta vest ni v toliko resnična, da bi bil g. dr. Pirkmajer imenovan v državni svet, pač pa je upokojen.

Popravljeni krivice

Zadnje dneve so bila upostavljena tudi še nova številka od prejšnjega režima razpuščena prosvetna društva. Ta društva je obnovil notranji minister g. dr. Anton Korošec povsod, kjer so zaprosili za obnovitev. Kolikor je nam znano, na Gorenjskem ni nobenega društva več, ki bi za obnovitev ne zaprosilo in ne bilo obnovljeno. Sedaj se bo lahko začelo z delom po vseh razpuščenih društvenih in naših prosvetnih domovih bodo širok naše lepe domovine še to jesen, v kolikor že niso, povsod z velikim navdušenjem oživeli. Prav je tako in vsi se radujemo tega!

KRANJ

Prav lep dar. Tukajšnji Vincencijevi konferenci je podaril naš minister notranjih zadev g. dr. Anton Korošec znesek 5000 Din. Za to veliko blagodušnost hvaležnost ne bo izostala.

Prosvetno društvo v Kranju je zopet doveljeno. Kakor znano, je bilo Prosvetno društvo v Kranju razpuščeno od režima JNS. Zanimiva je bila utemeljitev razpusta! Kot vzroki razpusta so se navajali: „Ker je predsednik društva Škerbec Matija, župnik v Kranju in ker so se nekateri člani Prosvetnega društva udeležili proslave šestdesetletnice dr. Antona Korošca!“ K temu pač ni treba nobenega komentarija!

Ker je bil župnik Škerbec istočasno tudi podpredsednik Rdečega križa v Kranju, je odložil radi te argumentacije podpredsedniško mesto pri Rdečem križu z motivacijo, da bi analogno moral biti radi tega razpuščen tudi Rdeči križ v Kranju, ker je „tako nevaren element“ njegov podpredsednik! Da se pa prepreči ta nevarnost, da bi se razpustil tudi še Rdeči križ, je g. župnik Škerbec odložil podpredsedniško mesto Rdečega križa v Kranju.

Sedanji notranji minister, ki je bil od JNS tudi ožigosani kot „protidržaven elemnet“ in interniran v raznih samotnih krajih Jugoslavije, je popravil to krivico in zopet dovolil Prosvetnemu društvu v Kranju njegovo delovanje. Po treletnem prestanku bo torej pričelo Prosvetno društvo v Kranju zopet delovati.

Ob prilikah razpusta Prosvetnega društva v Kranju je bil razpuščen tudi godbeni odsek — Kranjska godba. Instrumente tega društva je kupil župnik Škerbec skupno z g. Gorjancem Francom. Tudi godbeni instrumenti so bili zaseženi in zapečateni. Ni pomagal noben protest in nobeno dokazovanje, da so instrumenti osebna last! Instrumenti so ostali zapečateni! Pri tem se je pa napravila pri godbilah velika škoda! Ob prilikah bo pač treba tudi še o tem govoriti, kdo ima to na vesti, da se je celo osebna lastnina jemala in bodo pač morali od-

govorni faktorji povrniti škodo, ki so jo napravili!

VELIK INTERES je med kranjskimi meščani in med ljubitelji priznanih vin že sedaj, posebno pa za „Jakovčovo pristno kapljico“. — S to kapljico so bili udeleženci II. obrtna razstave lansko leto lepo postreženi, kar se bo tudi letos zgodilo na III. obrtni razstavi, ko bo obiskovalcem na razpolago dovolj „Jastrebarskih vin“, katera se točijo vedno v gostilni „Zlata riba“ (F. Brulc), Sejnišče.

Skupina poselske zveze v Kranju sporoča, da bo njeni sestanki v nedeljo 29. t. m. pooldne ob 3 uri po popoldanskemu službi božji v pevski sobi župnišča. — Vse članice naj prinešejo s seboj legitimacije, da bodo doobile potrjeno plačano članarino.

Tecaji za češki jezik. V tekočem šolskem letu 1935/36 bo Jugoslov.-čehoslov. liga v Kranju priredila zopet brezplačne tečaje češkega jezika za šolsko deco in odrasle kot prejšnja leta v gimnaziji. Prijave istotam.

Obrotna nadaljevalna šola. Vpisovanje v obrotna nadaljevalna šolo v Kranju se vrši za vse ostale učence, ki so že obiskovali šolo in še niso vpisani, v nedeljo, dne 29. septembra 1935 ob 9. do 11. ure. V torek, dne 1. oktobra t. l. ob 13 uri se začne redni pouk v vseh razredih.

Mesto venca na grob. Rodbina Martinjak iz Gorenje Save je poklonila tukajšnjemu Marijanščemu mestu venca na grob pok. Marice Kovacič znesek 50 Din. Prav prisrčna hvala.

PERJE - PUH

Naravno mesano perje Kg D. 9.-
Mešano perje boljše vrste D. 18.-, 20.-, 25.-
Fino naravno kemično čiščeno perje Kg D. 35.-, 45.-
Fino belo perje Kg D. 60.-, 80.-, 130.-
Sivi fini puh Kg D. 130.-
Najnižji beli puh Kg D. 170.-, 190.-, 200.-

Kje? Pri Savniku!

SMARTIN PRI KRANJU

Sadjarska podružnica Stražišče pri Kranju priredila v nedeljo dne 29. septembra 1935. ob 15. uri v Stražišču sklopitveno predavanje. Predava znani sadjar g. Lenard iz Št. Vida, čigarski vrt je sam zase izredna zanimivost. Zato vladno vabljeni.

Slovesna otvoritev društvenega doma. Na roženvesko nedeljo se bo zbrala vsa prosvetna družina naše fare v Šmartnem, da na sloven način otvoriti zopet svoje duhovno ognjišče, svoj dom. Ni to samo zunanja manifestacija poštene misli, pač pa je tudi notranja poživitev vsega dela posameznikov, kakor tudi celotnega društva. Da bo ta poživitev čim dostojnejša, povdarjena in mogočna, je dolžnost vsega članstva, da ta dan rezervira za sebe in za vso prosvetno družino. Ta dan mora biti lep spomin na kratko „večnost“, ko so ropali naše prosvetne hramove. Narodne noše naj skrbeti, da nobena ne ostane doma, da bo Šmartin ta dan praznik in mejnik med dobo zatiranja poštene misli. Tovariši, pokažimo, da brazdo, katero orjemo, moremo prav urediti, da bomo še v naprej sadili zrnje na polju katoliške prosvete!

CERKLJE

V nedeljo popoldne ima Dr. Bohinc v Ljubljanskem domu zdravstveno predavanje. Vabljeni!

Preteklo soboto proti polnoči je bilo sredi naši vasi čuti neko živinsko rjoventje i preklinjanje. Res je zadnji čas, da dobimo v Cerklje — . Oni bodo skrbeli za mir in red v vasi.

PREDOSLJE

Prosvetno društvo oživiljeno. Prihodnjo nedeljo dne 6. oktobra bo ob pol štirih popoldne v dvorani prosvetnega društva občni zbor obnovljenega prosvetnega društva. Te dni smo nameč prejeli odlok notranjega ministra, po katerem je naše prosvetno društvo zopet dovoljeno in česar smo se vsi prav iz srca razvesili. Na tem občnem zboru bo poleg običaj-

nih rednih programov za občne zbere najvažnejše določitev smernic za delo v bodočnosti.

Pri nas smo imeli doslej sicer tudi še posebni dramatični krožek, ki pa seveda ni mogel sam vršiti vseh nalog, katere mora vršiti prosvetno društvo. Radi tega položaja se bo ob tej prilikah sklepalo tudi o bodočnosti tega sicer zelo zaslužnega krožka, ali naj se ukine, ali pa naj ostane še nadalje kot posebni odsek obnovljenega društva.

Ker je občni zbor po tako dolgi dobi počinka, ki je bil neprostovoljen, že sam na sebi dovolj pomemben in ker bodo na dnevnem redu občnega zbera zelo važne zadeve, opravičeno pričakujemo že radi manifestacij čim večje udeležbe, kar zahteva tudi hvaležnost do sedanje vlade, ki nam je z dovolitvijo društva dala polno zadoščenje. Na svidenje!

ŠENČUR

Nagla smrt. Bilo je rano jutro lepega sončnega dne preteklega tedna. Listje dreves in cvetje oroseno s tisoči kapljic, vonjalo je s svežim vonjem. Poletni zrak je poljubljal in raznosil dišave.

V bolnišnici v Ljubljani je ležala na belem stolu v belini 10-letna Anica Bukovnik. Umrla je za vnetjem slepiča. Tihi, prav tiho se je utrgala dušica Aničine in odletela skozi odprtoto okno med poslednje poletne vonjave, vzdignila se kot metuljček do modrih nebeških višin.

Nesreča ne počiva. Ko je hotel po otavo v svisli, si je zlomil nogo kolar Ivan Svetelj. Moral je v bolnišnico.

Prašička je ukradel sv. Antonu. Kip sv. Antonia že dolgo stoji negibno v altaru sv. Jakoba v domači župni cerkvi. Blaženi svetnik bi — hentana reč — kmalu ostal brez priljubljenega prašička. Srčan je bil njegov prašiček — oj, tako fletkan, da je kar zadišal nekemu paglavcu, ki ga je pošilil samotarju izpred nosa. Veselja z njim pa ta nadobudni kajon kajpak ni dolgo užival, ker so ga kmalu zaločili. Prinesti je moral prašička nazaj sv. Antonu. Kakšna je bila „nagrada“, nam ni znano, zaslužil pa je pošteno: šlekl šlek!

Tiskarski škrat. V naši zadnje poročilo o evharističnem prazniku na Visokem je vrinil ta neugnani zgaglar dve neljubi pomoti. In sicer je najprej napravil iz štev. 19. štev. 10; torej je bil govor in pete litanije ne ob 10. ampak ob 7. t. j. 19. zvečer. Nadalje je prekrstil bajni v tajni sprevod, kar pa so naši cenj. čitalci gotovo že sami uvideli in popravili.

Važna vest. Prosvetno društvo v Šenčurju je z odlokom notranjega ministrstva zopet doveljeno. Rehabilitacija je prišla po težki preizkušnji osnovnih smernic dela neizpremenjene slovenske katoliške prosvete. Talija je zmagała nad eksponenti, ki so pod viharjem pokojne JNS-v

večera, to pa samo mlajše moči, da se s tem vežbajo za tajnike, katerih nam najbolj pričenjuje.

TRŽIČ

Spored prosvetnih svečanosti. V nedeljo 29. septembra na dan sv. Mihaela, ki je patron Prosvetne zveze, stopa po treh letih zopet v javnost naše Prosветno društvo sv. Jožefa s slednjim sporedom:

Točno ob devetih občni zbor v dvorani „Našega doma“. Ob tri četrtna deset odloč v sprevodu izpred „Našega doma“ k sv. Jožefu, kjer bo sv. maša v spomin pokojnim članom za časa dobe, ko društvo ni moglo delovati. Po sv. maši se zopet formira sprevod na cesti pred pošto, ki odide pred „Naš dom“, kjer je razvod. Člani in prijatelji društva udeležite se polnoštevilo! Kdor more, naj se udeleži v narodni noši!

Sporočilo tvrdke Franc Crobath, dr. z o. z. v Kranju

Znaten znižanje cen vsemu manufakturnemu blagu, nadalje konfekcije in perilu, ki smo ga izvedli ob priliki jubileja 50 letnega obstoja tvrdke, je vzbudilo v vseh krogih, zlasti pa med kmetskim prebivalstvom, veliko zanimanja. Od mnogih, ki so izkoristili prilik in si nabavili pri nas v zadnjem času razno blago, nam je bilo izrečeno pohvalno priznanje. **Mnogo pa je še onih, ki zaradi predzadnje sezije in poljskih del niso bili v stanu izkoristiti te ugodne prilike in so nas naprosili, da bi prodajo po znižanih cenah podaljšali vsaj do novega leta.** Vsem to sporočamo, da podaljšamo rok za cenen nakup do novega leta. Ob tej priliki zagotavljamo vsem, da bomo tudi stalno v bodoče vodili našo prodajo tako, da bomo ob najmanjšem dobičku, ki je nujno potreben za obstoju vsake trgovine, in v največji izberi nudili blago v kar najcenejši nakup, tako da bomo vnaprej skušali zadovoljiti prav slehernega odjemalca.

Izkoriščajoč to prliko se za številna osebna in pismena čestitanja, ki smo jih bili deležni od številnih naših cenj. odjemalcev in prijateljev k 50 letnici obstoja tvrdke najlepše zahvaljujemo in jim kličemo: Ohranimo si medsebojno prijateljstvo še nadalje.

Gospodarstvo

V gospodinjsko šolo! Kmetijska gospodinjska šola v Kranju sprejema na svoj 6 mesečni gospodinjski tečaj, ki traja od 15. okt. do 15. aprila, zdrava in duševno primerno razvita dekleta, ki se žele priučiti vseh v gospodinjstvu spadajočih del. — Teoretični in praktični pouk vodijo šolske sestre iz Maribora v zvezi s strokovnimi učitelji. Pojasnila daje zavod sam.

Razglas glede licenciranja bikov

Letošnje licenciranje bikov se bo vršilo po zadevnem sporedu. Pred licencovalno komisijo treba pragnati vse biki, ki so stari nad 15 mesecov torej tudi tiste, ki so že bili licencirani. Pragnati je treba tudi bke, ki so namenjeni za plemenjenje lastne živine. Le priznani rodovniški biki na stalnem mestu, ki so bili pregledani pri spomladanskem Zvezinem nadpregledu in ki so takrat dobili dopustnico, so oproščeni prigona. Vendar lastniki teh bikov naj pridejo k licenciranju, ako imajo nakaznico za sresko nagrado za I. 1934., da se jim denar izplača.

Bikorejci naj prinesejo s seboj dopustnice, če je bil biki že kdaj licenciran. Za rodovniške biki je pristni tudi rodovniške izpiske in skočne zapisnike. Rodovniške izpiske izda prisotna živinorejska zadruga.

Bikorejci, katerim je bila pri lanskem jesenskem licenciranju priznana za bika nagrada in so prejeli takrat „nakaznico“ za nagrado, morajo dotičnega bika pragnati in izročiti komisiji, nakaznico, nakar se jim denar izplača.

Biki, ki bodo spoznani za nesposobne, se bodo na banovinske stroške rezali najkasneje v dveh mesecih po licenciranju, ako jih lastniki tekem enega meseca po licenciranju ne odpredaju mesaru. Prisilno bodo kastrirani tudi zakotni biki. To so biki, ki ne bodo prignani k rednemu licenciranju, četudi so morda bili med letom predhodno ali naknadno potrjeni. Rezani bodo na stroške lastnikov, če se dožene, da jih pripuščajo na lastno ali tujo živino proti plačilu ali zastonju, lastniki pa bodo kaznovani. Kdor pripušča na tujo ali lastno živino nelicenciranega bika, bo kaznovan po zakonu pospeševanju živinoreje z globo od 50.- do 1.500 Din, oziroma z zaporom od 1 do 30 dni.

Razpored licencovanj plemenskih bikov v jeseni 1935. v sreču Kranj:

I. Licenciranje se vrši v torek dne 8. oktobra 1935. ob 6. uri Trboje pri občini, za občino Trboje. Ob 7. uri Sv. Valburga, pri vagi za občino Trboje. Ob 8.30 Cerkle na sejmischu za

občino Cerkle. Ob 10.30 Šenčur pri občini za občino Šenčur. Ob 13.30 Preddvor pri občini za občino Preddvor. Ob 15.30 Pristava pri Primozu za občine Križe, Kovor, Sv. Ana, Sv. Katarina, Tržič.

II. v sredo dne 9. oktobra 1935: ob 6 uri Stražišče pri občini, za občino Stražišče. Ob 8 uri Staraloka, pri občini ob kolodvoru, za občino Stara Loka. Ob 10 uri Selca pri občini, za občino Selca. Ob 13.30 Železniki pri občini, za občino Železniki. Ob 15 uri Podroštom, za občino Sorica.

III. v četrtek dne 10. oktobra: ob 6 uri Škofja Loka na sejmischu, za občine Škofja Loka-Zmunc. Ob 8 uri Poljane pri občini, za občine Poljane, Javorje. Ob 10. uri Gorenja vas pri občini, za občino Trata. Ob 12 uri Hotavlje, pod kozolcem, za občine Trata, Oselica. Ob 13 uri Trebija pri kovaču, za občino Oselica. Ob 14. uri Sovodenj, za občino Oselica.

IV. v petek dne 11. oktobra: ob 6 uri Kranj na sejmischu, za občino Kranj. Ob 7 uri Primskovo pri občini, za občino Predosle. Ob 9.30 uri Naklo pri občini, za občino Naklo. Ob 11 uri Sp. Besnica pri občini, za občino Besnica. Ob 15 uri Zg. Kokra (Povšnar), za občino Predvor. Ob 16.30 uri Zg. Jezersko, za občino Jezersko.

Kadilci — pozor! Kadilci morejo dobiti inozemske cigarete nastopnih vrst, imen in cen: Abdulla No 16 (izgovori: Abdula) cena 20 komadov 40.- Din. Le Khedive Fine No 15 (izgovori: Le Khediv fin) cena 20 komadov 35.- Din. Lucki Strike (izgovori Laki Strajk) cena 24.-Din 20 komadov. Samel (izgovori: Kemel) cena 20 komadov 20. Din. Chesterfield (izgovori Česterfeld) cena 20.- Din 20 komadov. Captain Navy Cut (izgovori: Kepsten Nevi Kat). To je namreč tobak za pipo in stane 50 gramov 40.- Din.

Te tobačne inozemske izdelke morejo trafički naročati pri I. prodajnem monopolskem skladu v Belgradu — Ruska ulica — proti plačilu vnaprej na ček 50.505 Uprave državnih monopolov. Pri nakupu se jim prizna 15% provizija.

Prav bi bilo pa za naše kadilce, da kupujejo le domače izdelke, katerih kakovost se naj bi vsaj tako izboljšala, da ne bi bilo zdravemu človeku krehati in da bi jih mogel kupiti za ne previsoko ceno.

Trg poljskih pridelkov

Žitni trg: Cene pšenici in koruzi se dvigajo. Povpraševanje je veliko, vendor producenti držijo blago, ker pričakujejo še zvišanje cen.

Krompir: letina je kvantitativno dobra, vendor je kvalitativno dobra le v Sloveniji. Na Gorenjskem je krompir zdrav in debel in se plača lepo blago po 70 do 75 para za kg. Na Stajerskem notira beli krompir od 63 do 65 para za kg. Zadruga je nakladala v par dneh 20 vagonov novega krompirja.

Zelje: Cene so popustile, ker je prišlo na trg varžadinsko zelje. Nesmisel je torej, da nekateri kmetje z zeljem spekulirajo, posebno še, ker je hitro pokvarljivo, zato ga je treba dati takrat, ko se kupci zglaže.

Fizol: Kupčija je mirna. Kupci se držijo zelo rezervirano, ker je izvoz v zvezi s prevelikim rizikom. Opaža se lahko popuščanje cen.

Seno, slama, detelja: Cene bodo klub preporedi izvoza gotovo čvrste, ker je bila v južnih krajih izredna suša.

Gasilstvo**Podpora gasilskim četam**

Ker prirejajo naše gasilske čete najrazličnejše prireditve radi tega, da bi za svoje poslovjanje pridobile primerne sredstva in ker tudi z različnimi prošnjami in apeli pri naših zavodih in pri posameznikih na razne načine v zgornje namene iščejo potrebna sredstva bo zanimivo vedeti, da obstoji posebni fond za namene gasilstva.

Ta fond se zbere v smislu zakona o organizaciji gasilstva pri posameznih banskih upravah. Vanj prispevajo naprimer samo zavarovalnice 4.5% vseh premij in gre ta fond zato letno v velike stotisoče, saj nam je znani slučaj, ko je ena sama zavarovalnica vplačala v ta fond v enem letu skoraj 400.000.- Din.

V tej zvezi opozarjam naše gasilske čete na visoki fond, da potrebščine čete krijejo v prvi vrsti iz tega fonda in šele nato iz sredstev, ki bi jih četa pridobila na drugačne načine.

Š A H

Sahovska prireditev. Za šahovsko prireditev, ki se vrši v nedeljo dne 29. t. m. v salonu hotela „Jelen“, vlada med tukajšnjimi šahisti veliko zanimanje. Razpisana so tudi darila. Igralec, ki bo kot prvi dobil svojo partijo, prejme nagrado Din 50.-, ostale se bodo pa razdelile sorazmerno po uspehih. Pred turnirjem bo imel g. H. Singer poučno predavanje o kraljevem gambitu". Prisotni bodo imeli priliko, zasledovati potek šah. varijant, ki se jim bodo predvajale na demonstracijski plošči. Rad obsežnosti programa se prične prireditev točno ob 19. uri.

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača 0.50 D. Najmanjši znesek je 6 Din

VEČSOBNO STANOVANJE se išče, vzame se v najem tudi cela hiša. Ponudbe na upravo.

Otomane, divane, modroce in vsa v to stroko spadajoča dela vam nudi najceneje ter se priporoča **Viktor Tonejc tapetnik, v hiši g. F. Ažmana.**

Važno! Modroce! Otomane, spalne di-vane itd. izvršuje solidno in po nizki ceni **Bernard Maks, tapetnik, poleg** stare pošte, Kranj.

Priporočam svojo zalogu vseh vrst dežnikov. Sprejemajo se popravila in preobleke. Izvršujem jih točno in solidno

Jenko Alojzij

dežnikar

KRANJ, (poleg trgov. g. Jazbeca)

Služkinja, pridna in poštena, katera zna kuhati se sprejme, k mali družini — brez otrok. Naslov se pozive v upravi.

Odda se stanovanje soba, kuhinja in shramba Stružev 41.

Kupi se 1000 do 2000 m² stavbno parcele v Kočiškem predmestju samo tam, kjer je mo-

goča priklopitev vodovoda. Ponudbe „Tako gotovina“ na upravo lista.

Vzamem takoj ali pozneje dvo ali tri sobno stanovanje s kuhino in kopalcico v najem. Ponudbe na upravo lista pod „Lepo stanovanje“.

Sprejemam takoj služkinjo ki se razume v gospodinstvo k dvema otrokom. Vprašati Stružev 27.

Orožniški upokojenec s pisarniškim, zemljiško-knjižnim ispitom, išče službe hišnika, oskrbnika, skladisčnika ali podobno. Naslov v upravi lista.

Odda se takoj dvo ali tri sobno stanovanje v najem. Vprašati (pod mestom) Stara cesta 13.

Knjige, mape, bloke, albume, odjemalne knjižice, kaširjanje slik in zemljevidov, itd. izvršuje po izredno ugodnih cenah

KNJIGOVEZNICA TISKOVNEGA DRUŠTVA V KRANJU
(za farne cerkvice)

Vsa dela se izdelujejo elegantno, trpežno in ceno.

Javne knjižnice imajo popust!

Za zimo se običete počeni in toplo pri

Jazbecu

Istotam blago za oblike, velikanska izbira srajc, klobukov, zimskega perila, hubertusov in nešteto predmetov potrebnih za vsakogar.

Priporoča se **Albin Jazbec, Kranj**

Vina

Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani — Frankopanska ul. 11

Hlebš

stavbno steklarstvo, šipe, ogledala, slike, steklo, porcelan, kuhinjsko orodje, vse za gospodinjstvo

KRANJ

SLABA OBUTEV ŠKODI!

Ce nosite v deževnem času **slabo obutev**, je gotovo to kvarno za Vaše zdravje. Vsako obuvalo mora biti tako, da noge more dihati in da človeka še tako naporna pot ne utruji. Čevlji lahki in težki, kupljeni v domači trgovini

Franc Strniša-Kranj

so najboljši. Kdor enkrat kupi pri nas, ostane naš stalni prijašnj. Vsa popravila se izvršijo solidno in hitro.

SODARSKO PODJETJE

F. Česenj — Kranj
JENKOVA ULICA 25.

Izdeluje vsakovrstne sode in vsa v to stroko spadajoča dela. Sprejema v popravilo že rabljeno leseno posodo. Vsa dela se izvršuje natančno po želji. Cene nizke.

Kati Prinčič in Milka Triler

PRODAJA SADJA — KRANJ

Na obrtni razstavi si oglejte izbiro vsakovrstnega svežega sadja. Nudimo res lepo blago po zelo nizkih cenah.

Sitar Jožef

strojno mizarstvo v Križah izvršuje vsa stavbena in pohištvena dela po poljubnih skicah in načrtih priprosta in najfinješa dela.

Oglejte si dela na razstavi v Kranju.

JANKO ZUPAN

STROJNO MIZARSTVO — KRANJ

Izdelovanje modernega pohištva. Stavbno mizarstvo. Solidno delo. Zelo nizke cene. Točna potrežba.

Za Din 1-

Vam nudi znana slaščičarna ANTON MOHOR najfinejše kremove rezine.

Uverite se o prvovrstni kakovosti.

Obrtna razstava Mohor

Kupujemo od naših članov:

fižol vse vrste, krompir „Oneida“ in „Rožnik“, zelje v glavah, oves, pšenico, rž, itd. ter plāčamo takoj v gotovini.

— Kmetijska okrajna zadruga v Kranju —

Usnje

vse čevljarske potrebščine, gornje dele čevljev, daje veliko izbiro dulboksa, pitlingov, boksa, laka, ševroa, spodnjega usnja i.t.d. nudi po zmerno nizkih cenah tvrdka

Ivan Pernuš — trgovina usnja — Kranj

ŽIMA
ZA ŽIMNICE VSEH VRST
PO NAJNJIŽJIH DNEVNIH CENAH
VEDNO NA ZALOGI
SAMO PRI TVRDKI

J. KNIFIC

Vzorci se pošiljajo na zahtevo franko in gratis

tovarna za žimo
Stražišče pri Kranju
Telefon interurban 2

Pravi samo s tem znakom

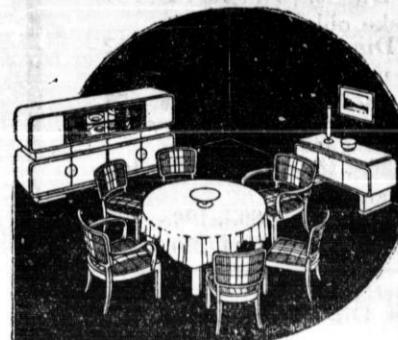

nosijo nepremočljiv

TIVAR HUBERTUS

Poljak Jurij

strojno mizarstvo — Kranj

Moderna oprema novodobnih stanovanj, hotelov in drugih javnih lokalov.

Izdelava vsega stavbenega pohištva v času primernih oblikah.

DELO SOLIDNO!

CENE ZMERNE!

Zahvala

Ob priliki izgube naše ljubljene hčerke

MARICE

sмо prejeli toliko izrazov iskrenega sočutja, da nam je nemogoče vsakemu posebej se zahvaliti, zato se tem potom iskreno zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čast. duhov. g. kat. Žužku za poslovilni govor in spremstvo na njeni poslednji poti. Nadalje tudi gg. Slapar-jevi in Vodenik-ovi za poklonjeno cvetje in sočutje z nami kakor tudi Marijinemu vrtcu in njenim dragim součenkam, ki so našo ljubo Marico zasule s cvetjem.

Vsem skupaj Bog plačaj!

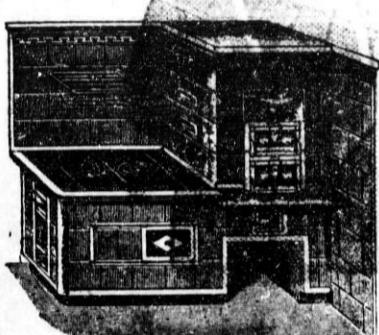
Rodb. Kovačič

Ob priliki obrtne razstave Vas vabimo, da obiščete paviljon slaščičarne

Šink

Prvovrstno, vsak dan sveže pecivo!
Reklamne cene!

POZOR!

Najsolidnejše izvršujem vsa popravila štedilnikov in peči.

Oglejte si izdelke na III. obrtni razstavi!

Dober nasvet in dober prijetljiva zlata uredna

Štedilnike vseh vrst v železniem, medenem in kromiranem okvirju, lončene peči v vseh oblikah, kakor tudi krušne peči vseh velikosti, emajl ploščice za oblaganje štedilnikov, kuhinj, kopališč, mesarij itd., keramitne plošče za tlakovanje, Vam svetujem, da si nabavite le pri znani domači tvrdki

Oselji Vinko
splošno pečarstvo
KRANJ (poleg gimnazije)

Anton Kos

Strojno mizarstvo
Klanc - Kranj

Izdelava modernega pohištva in stavbno mizarstvo. Cenjenemu občinstvu vladno pripovedam, da si ogleda kvalitetne izdelke na obrtni razstavi v Kranju, ter se prepriča o solidnem delu in nizkih cenah.

Za časa obrtne razstave v bivšem Majdičevem mlincu v Kranju si oglejte paviljon tvrdke Ivan Bitenc — splošno ključavnicaštvo, ki Vam nudi priznano najboljše in najsolidnejše blago:

vsakovrstne moderne štedilnike, vrata za krušne peči in dimnike, vrata vrata, balkonske, stopniške in vrtnne ograje, ostrunžene vsakovrstne kovinske predmete itd.
— **Autogenično varjenje.** Sprejemajo se vsa v stroku spadajoča dela, popravila mlatilnic, dvokoles in otroških vozičkov. Za cenjena narocila se najvjudnejše priporoča

Bitenc Ivan

Kranj, Gasilski trg štev. 7.

trgovina dvokoles in šivalnih strojev
Vidovdanska cesta št. 11. (poleg drž. gimn.)

Jesenska prodaja

Blago za deške obleke: m Din 12.-, 20.-, 24.-, 26.-

Blago za fantovske obleke: m Din 30.-, 35.-, 40.-, 45.-, 50.-

Volneno sportno blago za fantovske obleke m Din 40.-, 45.-, 50.-, 55.-, 62.-

Volneni moški kamgarni: m Din 80.-, 90.-, 100.-, 110.-

Volneni moški štofi: m Din 50.-, 67.-, 70.-, 75.-

Moderno vzorčasti čisto volneni kamgarni: m Din 120.-, 130.-, 140.-, 150.-, 160.-

Originalni angleški in češki kamgarni: m Din 170.-, 180.-, 190.-, 200.-

Najfinejši m 210.-, 230.-, 250.-, 270.-, 300.-

Cisto volneno blago za moške športne obleke: m Din 85.-, 95.-, 110.-, 115.-

Originalni češki športni štof: m Din 125.-, 135.-, 150.-, 165.-, 180.-, 200.-, 250.-

Velika izbira v černih štofih za ženine: m že od Din 120.-, 270.-

Modri kamgarni cenejše vrste: m Din 45.-, 60.-, 75.-, 90.-

Modri kamgarni la kvalitete: m Din 105.-, 120.-, 150.-, 175.-, 190.-, 210.-

Originalno angleško blago za jesenske plašče: m Din 195.-, 220.-, 240.-

Volneno blago za trenchote: m Din 135.-, 190.-, 200.-, 220.-

Modro sukno za železničarske ali smučarske obleke: m Din 36.-, 44.-, 48.-, 55.-, 65.-, 90.-, 110.-

IVAN SAVNIK
KRANJ

ISK

Prečitajte pazljivo!

Reklamno belo platno

75 cm m D 5.-

Kranjsko belo platno

75 cm m D 6.-

Jugoslavija belo platno

75 cm m D 7.-

Reklamni šifon

m D 8.50

Brisače . . . m D 7.-

Brisače karo m D 8.-

Platno svetovnih znamk Lillien in Schroll vedno v zalogi

Žamet rožasti . . . m D 17.-

Umetna svila, vse

barve . . . m D 10.-

Crepe de Chine . . . m D 23.-

Crepe de Chine, franc. m D 26.-

Crepe de Chine, franc. m D 26.-

Originalni češki volneni štofi najmodernejših vzorcev in barv, za damske obleke, 130 cm široki m Din 30.-, 40.-, 68.- Najfinejše vrste volneno blago za damske jesenske plašče in obleke, 130—140 cm široki m Din 75.-, 85.-, 95.-

REKLAMA: volneni Georgetes 130 cm širok m Din 86.-

Češki čisto volneni sportni štofi za damske zimske plašče m Din 70.-, 75.-, 85.-, 120.-

Zadnje pariške mode, damske čisto volneno blago za jesenske in zimske plašče!

Lainage bontonne multicolore, Drape parisien, Peau de laine côtélée itd. itd. m Din 130.-, 150.-, 165.-, 175.-, 200.-

Razni pliši, astrahan, baržun, kožuhovina ovračniki, boe

VOLNA ZA ROČNO PLETENJE!

vseh znamk in barv

„Golob“ (Tauben) volna v 50 raznih barvah, m. štrena D. 1.-

„Veriga“ (Ketten) volna za nogavice in poluverje štr. D. 8.-

„Gelbschild“ volna za puloverje in nogavice štr. D. 14.-

„Sport“ debela dvobarvna volna za šport puloverje štr. D. 14.-

„Mačka“ debela sport volna v klopkah kom. D. 14.-

„Angora“, specialna dvobarvna volna klopka D. 24.-

IVAN SAVNIK
KRANJ

